

שנה למותה

לפני שנה הלכה לעולמה, אחרי מחלה ממושכת ויסורים רבים, חברתנו לילי, זכרונ
לברכה. בת שישים היתה במותה.

לארץ היא הגיעה בקיץ 1932, וכעבור שנה, בחודש יולי 1933, הצטרפה לקבוצת
גשר. זמן קצר אחרי כואה לקיבוץ היא נישאה למשה ואסרמן (יבלח"א); כאן בנתה
ביתה, כאן גידלה ילדיה, ואף שמחה לראות נכדים.

בארץ-מוצאה אוסטריה גמרה בית-ספר תיכון. שם הצטרפה לתנועת-נוער חלוצית
והגיעה לארץ במטרה לעבור לחיי-עבודה. את שאיפתה זו הגשימה לילי במלואה
בחברת אשדות-יעקב, שבה היתה שלושנים וארבע שנים של חיי-עמל ישרים וחיי-
קיבוץ רצופים. תחילה עבדה בפרדס (בגשר), ולאחר מכן - שנים רבות במכבסה
ובמחסן-החבדים. מסירותה ונאמנותה לעבודה היו לשם-דבר, ותכופות היתה עובדת
במצבי-בראות כאלה, שדרך כלל צריך אדם לשכב בהיותו נתון במצב כזה. אבל
לילי לא היתה מקבלת את עצות חברותיה בעבודה ואת דרישותיהן, שתלך לשכב; היא
היתה ממשיכה לעבוד, למרות קשייה ומיחושיה. תמיד היא חששה, שמא תכביד על
מישהו, ובקפדנות יתרה היתה מתחשבת בזולת בעת עבודתה ומכבדה על עצמה, גם
אם דבר זה לא נדרש ממנה בשל מצב בריאותה.

לילי היתה נושאת בסבלה בשקט, בלי להתאונן. אבל בזמן האחרון גילתה קוצר-
רוח בשל שכיחתה הממושכת, ובסופו של דבר עברה על חוראות הרופא והלכה לעבודה
כשרגלה הפצועה קשה היתה עריין זקוקה למנוחה. לפי טיבה ואופיה היתה המנוחה
פעילה ודינאמית, ותכונתה זו היתה באה לידי גילוי בעיקר בחחום העבודה.
שתקנית היתה לילי, ועם זאת ערה מאד לנעשה בחברה ובמשק. ראינוה תמיד בכל
אספה יושבת ומקשיבה לדיונים, ואם לילי לא באה לאיזו אספה שהיא, חרי היה
זה ברור, שסיבות רציניות מנעו בעדה את השתתפותה באספה.

חובבת ספר היתה לילי ומרבה לקרוא, והספרים היו לה לידידים טובים. חכופות
היתה משוחחת עם חכרות על הספרים שקראה, ואף ממליצה על קריאת ספר זה או
אחר. כל מי שהיה בא אליה לקיים מצוות ביקור חולים, היה מוצא אותה על פי
רוב שקועה בקריאה. ולא רק בימי מחלה, כשאדם מתפנה, כרגיל, לקריאה, היתה
לילי מתייחדת עם ספר; היא היתה קוראת תמיד, גם אחרי יום-עבודה, והקריאה
היתה לה ממש חלק בלתי-נפרד מסדר-יומה.

ועוד נסיון אחת בולטת חכרנו בלילי : היא גילתה חיבה יתרה לטיוולים כרגל.
כמעט ערב-ערב, אחרי יום העבודה, יכולנו לראותה הולכת במתינות לאורך הכביש,
ובעברה כנרת-דרך חוזרת הביתה. והנה איתרע מזל, ובאחד הטיוולים האלה השיגה
אותו יד הגורל חמר והאכזרי, והיא נפלה תחת גלגלי מכוננית. במצב של זעזוע
מוח ושבר קשה ברגל הובלה לבית-החולים בפוריה. מאז לא שבח עוד לאיתנה.
חדשים על חדשים שכבה בגבס בחדרי-החולים בבית, ולבסוף לא גילתה כח נפשי
להיות "פאציאנטית" לזמן ממושך: היא התחילה שוב לעבוד במחסן הבגדים, אף כי
הדבר הזיק מאד לרגלה. בינתיים גם נתגלתה בה המחלה הממארת, אשר קיננה
בגופה וכירסמה בו, כנראה זמן ממושך למדי. חניתות שנעשה לה לא הציל אותה,
ותוך יסורים נפטר מן העולם...

שלום לעפרה.

יצחק מאור.